

A gellei Szent Péter- és Pál-templom

2010 április 30. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmen kívül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Miután a Duna elhagyja a dévényi szorost, a Morva folyó vizével bővülve Pozsony alatt kiér a Kisalföldre. Folyása itt lelassul, szétterül, ágakra bomlik. Tíz- és tízezer évek óta itt teríti le hordalékát, a Csallóköznek (délen Szigetköznek) nevezett síkon, amely a legnagyobb területű folyami sziget Európában. A trianoni határ sajnos ezt a természetes földrajzi egységet is kettészelte és lakosságával együtt.

Még most, több mint nyolc évtized múltán is túlnyomó részben magyarok élnek a szlovákiai Csallóköz százánál több településén, köztük a járási központnak számító, 23 ezer lakosú Dunaszerdahelyen. A következő hetekben erre a természet által bőkezűen megajándékozott, a Kisalföldre és a magyar művészetekhez, építészetekhez szervesen kapcsolódó tájra látogatunk el felkeresni rejtőzködő középkori emlékeit.

A Csallóközön végighaladó, Komáromot Pozsonnyal összekötő 63. számú főút mentén fekszik Gelle. Több önálló, és falurészből olvadt össze 1820 lelkes községgé. Szlovák neve Holice, lakóinak 97 százaléka magyar. A település most is Egyház-Gellének nevezett részén áll a híres kéttornyú templom, a vidék egyik legjelentősebb középkori emléke. A helység 1245-től szerepel oklevelekben, előbb Gala, Galla, majd 1308-ban Gelle alakban, 1320 után mint a gellei szék templomos központja, Egyház(as)gelleként.

Eredetileg a pozsonyi vár birtokai közé tartozott a falu, 1328-ban azonban az itt élő udvarnokok jobbágysai minden más adótól és szolgálattól mentesültek. Így alakult ki a szabadalmas jogállású Sedes Gelle, azaz Gelle szék, amelynek a középkor végéig önálló bírósága és igazgatása volt saját úriszékkel. Mátyás király 1466-ban újabb kiváltságokkal ruházta fel, és városi címet adományozott Egyház-Gellének, amelyhez ekkor 17 kisebb község tartozott.

A Szent Péter és Pál apostolok tiszteletére szentelt plébániatemplom a XIII. század első felében épült. Nyugati homlokzatát román stílusú, középen összezáruló, tekintélyes toronypár képezi. Az alul támpilléres tornyok közötti falazott, gúla formájú, négy sarkukon fiatornyocskákkal díszített sisakban végződnek – ez a jellegzetes megoldás sok helyütt látható a Csallóköz korabeli templomain. Az oromfal tengelyébe két fél faragott, nyolckülső rózsablakot (rozettát) illesztettek, az alatta nyíló bejárat félköríve alig észrevehetően, de már a korai gótikára utalóan csúcsosodik, míg az emeleti ablakok tisztán román stílusúak. A falazott főtérzfogdíszek is jelzik, hogy a templom téglából készült a kőben szegény öntéstalajon. Hosszúkás hajójához alig keskenyebb, sokszögzáródású szentély csatlakozik, amelyet gótikus, bordás keresztboltozat ível át. A támpilléres hajó boltozata későbbi, az 1400-as évek végét követő újabb átépítés korából származik. A templombelsővel kezdődik gótikus és reneszánsz részletekben, a szentélyben csúcsíves papi ülőfülke és faragott kő szentségház tűrdőtt meg, az előbbieket a XV. század végén, a reneszánsz hajóboltozat és a Törös család síremléke 1633-ban, az utolsó nagy átalakításkor készült. Az épület szakszerű renoválására 1936 és 1938 között, legutóbb pedig 1992-ben került sor, ekkor restaurálták a megmaradt középkori falfestményeket is, amelyekben többek között a templom névadó szentjei, az éppen e hét végén ünnepelendő Péter és Pál apostolok alakjai láthatók.

Ludwig Emil, mno.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS

100 ÉVVEL TRIANON UTÁN

DVD A trianoni gyalátról tabumentesen

„Egy film amelyet minden magyarnak látnia kell”

Ajánló

